

APLINKOS APSAUGOS ORGANIZAVIMAS IR VALDYMAS PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖJE

Modesta Šakarnytė, Vida Motiekaitytė

Mykolo Romerio universitetas, Šiaulių valstybinė kolegija

Įvadas

Aplinka – tai gamtoje funkcionuojanti sistema, kurią sudaro tarpusavyje susiję gamtiniai ir žmogaus sukurti komponentai bei juos vienijančios natūralios ir antropogeninės sistemos (Juknys, 2005). Aplinkos apsauga yra vienas iš svarbiausių veiksnių tiek nacionaliniu, tiek ir tarptautiniu mastu šalies darnaus vystymo politikai formuoti. Šiuo metu globalių aplinkosaugos problemų susikaupė daug visame pasaulyje: gyventojų skaičiaus didėjimas, ozono sluoksnio mažėjimas, pasireiškiantis šiltnamio efektas ir kt.

Svarbu ne tik žinoti bendras pasaulines problemas, bet ir analizuoti aplinkos apsaugos klausimus bei jų sprendimo būdus, šiuo atveju mažesniame administraciniame vienetė, Pasvalio rajone. Pasvalio rajono agentūra bei savivaldybė – pagrindinės institucijos, vykdančios aplinkos apsaugos organizavimą ir valdymą rajone. Jų pateikti duomenys leidžia nagrinėti aplinkos apsaugos problemas 2010 m. Pasvalio rajone.

Tikslas – įvertinti aplinkos apsaugos valdymą bei pagrindines problemas Pasvalio rajone.

Uždaviniai: apibūdinti svarbiausius aplinkosaugos klausimus Pasvalio rajone; įvertinti visuomenės informavimą aplinkosaugos tema; apibendrinti ekspertų apklausos rezultatus.

Tyrimo metodai: dokumentų analizės ir ekspertų apklausos metodai.

Pasvalio rajono agentūra ir pagrindinės aplinkos apsaugos problemos

Pasvalio rajono agentūra – Panevėžio regiono aplinkos apsaugos departamento padalinys, kurio pagrindinis uždavinys „<...> siekiant užtikrinti teisėtumą ir teisėtvarumą aplinkos apsaugos srityje, vykdyti aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę, saugoti kraštovaizdį, ekosistemas, gamtos objektus bei biologinę įvairovę, sveiką ir švarią gamtą Pasvalio rajone“ (Panevėžio regiono aplinkos apsaugos departamento <...> nuostatai).

Pasvalio rajono agentūra, atsižvelgdama į aktualesias aplinkos apsaugos problemas rajone, išskėlė tam tikras prioritetines sritis, kurioms 2010 m. užsibrėžta skirti daugiau dėmesio (1 lentelė).

1 lentelė. *Aplinkos apsaugos prioritetinės sritys 2010 metais*

Nr.	Prioritetai 2010 metais
1	Atliekų tvarkymo kontrolė
2	Bešeimininkių nenaudojamų gręžinių kontrolė
3	Ūkininkavimo sąlygų aktyvaus karsto zonoje laikymosi kontrolė
4	Gyvenviečių nuotekų valymo įrenginių veiklos kokybės kontrolė

Pasvalio rajono agentūros žinioje yra keli kontroliuojami objektai – tai įmonės, susijusios su vandens tiekimu, maisto gamyba, šilumos tinklais ir kt. Specialių patikrinimų ir įvairių pranešimų metu tikrinami įvairūs objektai ir pagal pažeidimų tam tikrose srityse skaičių, galima nustatyti problemines sritis, kurios pateiktos 2 lentelėje.

2 lentelė. *Nustatytų pažeidimų skaičius pagal sritis*

Nr.	Sritis	Pažeidimų skaičius 2009 m.	Pažeidimų skaičius 2010 m.
1	Atliekų tvarkymas	22	40
2	Aplinkos oro apsauga	14	10
3	Cheminės medžiagos	0	0
4	Gyvūnijų naudojimas ir apsauga	8	4
5	Kraštovaizdžio apsauga	5	1
6	Miškų naudojimas, atkūrimas ir apsauga	14	8
7	Vandens apsauga	11	5
8	Karjerų eksploatacija	0	0
9	Vandens telkinių pakrančių juostų užtvėrimas	0	0
10	Mokesčiai už gamtos išteklių naudojimą ir aplinkos teršimą	0	0
11	Kiti	22	12

Šaltinis: Pasvalio rajono agentūra, 2011

Per 2010 metus oficialiais duomenimis galima priskaiciuoti 80 užfiksuotų pažeidimų, iš kurių daugiausia – atliekų tvarkymo dalykų. Daugelyje kitų sričių pažeidimų skaičius sumažėjo, ypač miškų naudojimo, vandens apsau-

gos ar aplinkos oro apsaugos ir kitose srityse.

Aptariant atliekų tvarkymo sritį, galima paminėti ne tik savavališkas atliekų kaupimo vietas ar uždaramus sąvartynus, bet ir atliekas tvarkančias įmones, kurios nesi-

laiko reikalavimų. Pastebėta, jog kartais, tvarkant TIPK dokumentus, neatsižvelgiama į agentūros specialistų pastabas, pateikiant paraišką nagrinėti agentūrai. Oro apsaugos srities pagrindiniai pažeidimai susiję su įvairių įmonių leistinų taršos normatyvų viršijimu ar tikrintų transporto priemonių dideliu išmetamos emisijos kiekiu. Svarbu pastebėti, jog, vykdant projektą „Lietuvos oro kokybės monitoringo sistemos modernizavimas naudojant difuzinius ėmiklius“, trijose Pasvalio miesto vietose imami difuziniai ėmikliai. Šis aplinkos kokybės tyrimas skirtas oro kokybei įvertinti tose teritorijose, kur neatliekami nuolatiniai matavimai. 2010 m. nebuvo išduota licencijų ar leidimų mėgėjiškai žvejybai – toks faktas beveik neįtikėtinas upėmis turtingam Pasvalio rajonui. Tikrinant miškus, daugiausia pažeidimų nustatyta dėl privačiuose miškuose neteisėtai iškirstos medienos. Pagrindiniai vandens srities pažeidimai – tai pavojingų medžiagų išleidimas į aplinką ar vandens telkinius, nuotekos. Kiti 12 pažeidimų konkrečiai neišvardyti, tačiau susiję su aplinkos apsaugos reikalavimų nesilaikymu, aplinkosauginės apskaitos nevykdymu ar netiksliu vykdymu įmonėse, ūkio bendrovėse.

Aptariamai agentūrai iškyla sunkumų, vykdant savo veiklą, būtent, 2010 metų veiklos ataskaitoje minimi pagrindiniai jų darantys įtaką kokybiškai institucijos veiklai (3 lentelė).

3 lentelė. *Sunkumai Pasvalio rajono agentūros veikloje*

Įvykiai	Žala	Sunkumai
Avariniai atvejai kelyje Via Baltica	Aplinka teršiama nepavojingomis ir pavojingomis medžiagomis	Ne darbo metu gaunami pranešimai. Sudėtingas administracinių nuobaudų išieškojimas iš užsienio piliečių
Sumažėjęs pareigūnų skaičius	Produktyvaus darbo sąlygų apsunkinimas	Verčia keisti tam tikrus darbo planus
Nepasitvirtinę gyventojų skundai	Laiko eikvojimas	2010 m. skundų perpus daugiau nei 2009 m.; didžioji dalis – nepasitvirtino, tai sudaro 72 proc.

Pasvalio rajono savivaldybė ir pagrindinės aplinkos apsaugos problemos

Pasvalio rajone yra du savivaldybės skyriai, susiję su aplinkosauga. Pirmasis iš jų – Teritorijų planavimo ir ūkio plėtros skyrius, o antrasis, pagrindinis, – Investicijų ir turto valdymo skyrius, atsakingas už saugomų teritorijų tvarkymą, apsaugą, aplinkos kokybės gerinimą, komunalinių atliekų tvarkymą, geriamojo vandens tiekimą ir kt. Šiame skyriuje pareigas eina ekologas, kuris rengia ekolo-

ginius planus ir programas, organizuoja jų įgyvendinimą, renka duomenis apie aplinkos būklę bei jos pokyčius ir kt.

Pasvalio rajono savivaldybė turi prioritetinių aplinkos apsaugos sričių. Pastarosios išryškėja analizuojant Pasvalio rajono plėtros iki 2014 m. strateginį planą, kuriame suformuluoti tikslai ir uždaviniai, prioritetai, besisiejantys su aplinkosaugos problemomis ir darniu rajono vystymusi (4 lentelė).

4 lentelė. *Pasvalio rajono plėtros iki 2014 metų priemonių planas aplinkos apsaugos srityje*

Prioritetai	Tikslai	Uždaviniai
Žmogiškųjų išteklių ir socialinės gerovės plėtra	–	–
Verslo, turizmo ir žemės ūkio plėtra	Vystyti modernų ir konkurencingą žemės ūkį	Gerinti ūkininkų kvalifikacijos kėlimo sąlygas, siekiant spartaus ir efektyvaus modernizavimo proceso Skatinti ekologinę žemdirbystę ir ūkių plėtrą Kaimiškose vietovėse plėtoti alternatyvias, aplinką tausojančias ir netradicines veiklas
Gyvenamosios aplinkos darni plėtra	Modernizuoti ir plėtoti inžinerinį aprūpinimą, paslaugų kokybę Saugoti ir gerinti aplinkos kokybę	Išplėtoti ir modernizuoti vandentiekio ir vandenvalos sistemą Plėsti atliekų surinkimo ir tvarkymo paslaugas Gerinti Pasvalio rajono aplinkos būklę ir gyvenamosios aplinkos kokybę Mažinti stacionarių ir mobilių šaltinių skleidžiamą oro taršą Vykdėti aplinkosaugines visuomenės informavimo priemones

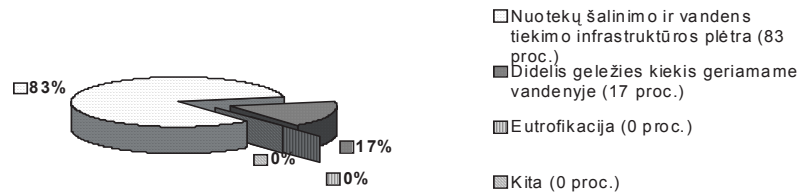
Šaltinis: Pasvalio rajono plėtros iki 2014 metų strateginis planas

4 lentelėje įrašyti uždaviniai, orientuoti į aplinką tausojančią žemdirbystę, vandens tiekimo ir nuotekų valymo sistemą, atliekų šalinimo paslaugos plėtrą, gyvenamosios aplinkos kokybės gerinimą ir visuomenės informavimą aplinkosaugine tema. Galima teigti, jog šie uždaviniai iš dalies sutampa su Pasvalio rajono agentūros 2010 m. prioritetinėmis sritimis.

Kalbant apie realią aplinkosaugos padėtį Pasvalio rajone, galima paminėti svarbiausią informaciją bei su ja susijusius skaičius:

1. Siekiama, kad iki 2014 m. gruodžio 31 d. ne mažiau kaip 95 proc. savivaldybės gyventojų būtų aprūpinti viešojo vandens tiekėjo tiekiamu vandeniu ir teikiamomis nuotekų tvarkymo paslaugomis. Siūloma šias paslaugas teikti mažesniems kaimams. 2010 m. duomenimis, Pasvalio rajone prie vandentiekio yra prisijungę apie 61 proc., o prie nuotekų paslaugos – 37 proc. gyventojų (Pasvalio rajono savivaldybės, 2010). Pasak Pasvalio rajono savivaldybės ekologo, iki 2014 m. paramos vandentvarkai iš ES jau nebus, o savivaldybė savo biudžeto lėšų projektams

neskiria. Visame rajone per didelis geležies kiekis geriamame vandenyje, daugelyje gręžinių vanduo padidinto kietumo, dėl gipso tirpimo pagausėję sulfatų. Reikalinga statyti vandens gerinimo įrenginius. Tai finansuotų vandens tiekimo įmonė – UAB „Pasvalio vandenys“. Šiuo metu tokio pobūdžio įrenginiai yra tik kai kuriuose miesteliuose ir kaimuose.

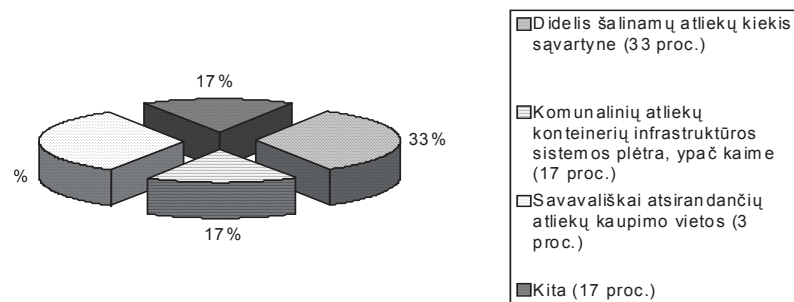
1 pav. Aktualiausia aplinkosauginė problema vandens sektoriuje

2. Atliekų tvarkymo savivaldybės teritorijoje paslauga turi būti prieinama ne mažiau kaip 95 proc. fizinių ar juridinių asmenų. Iki 2013 m. užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 50 proc. savivaldybės teritorijoje susidariusių komunalinių atliekų per metus bei užtikrinti, kad sąvartynuose iki 2013 m. šalinamos komunalinės biologiškai skaidrios atliekos sudarytų ne daugiau 50 proc. 2000 m. kiekio. 2009 m. į sąvartyną pateko 95 proc. tokių atliekų (Pasvalio rajono savivaldybė, 2008). Kompostavimo aikštelėje surenkama tik nedidelė

Ekspertinei analizei atlikti buvo pasirinkti šeši Pasvalio rajone įvairias pareigas einantys specialistai, turintys aplinkos apsaugos kompetencijų. Remiantis ekspertų anketinės apklausos duomenimis, svarbiausia aplinkosauginė problema vandens sektoriuje yra nuotekų šalinimo ir vandens tiekimo infrastruktūros plėtra (1 pav.).

dalis biologiškai skaidžių atliekų. Savivaldybės administracijos duomenimis, 2011 m. Pasvalio rajono savivaldybės teritorijoje atliekų tvarkymo paslauga pasiūlyta visiems gyventojams, ja naudojasi apie 81,9 proc. miesto ir apie 35,7 proc. kaimo gyventojų.

Ekspertai teigia, jog aktualiausios problemos atliekų tvarkymo sektoriuje yra didelis šalinamų atliekų kiekis sąvartyne bei savavališkai atsirandančios šiukšlių kaupimo vietos (2 pav.).

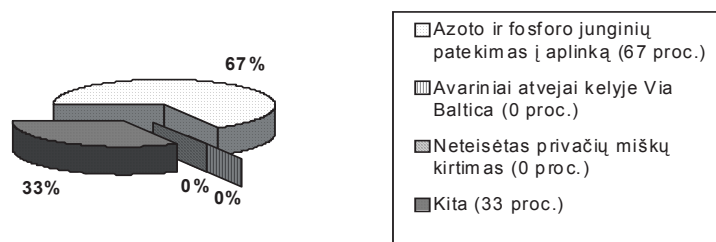

2 pav. Aktualiausia aplinkosauginė problema atliekų tvarkymo sektoriuje

3. Labai išplitęs eutrofikacijos procesas, kurį lemia aktyvi žemės ūkio veikla ir didelis žemės ūkio naudmenų plotas, sudarantis net apie 75 proc. viso žemės ploto. Todėl rajone esančios upės užžėlę, vandenyje vyksta greitesnis dumblių ir aukštesniųjų augalų augimas, sukeliantis nepageidaujamą organizmų pusiausvyros vandenyje

sutrikimą ir bloginantis vandens kokybę. Situaciją padėtų spręsti aplinkai draugiška ir mažiau intensyvi žemės ūkio veikla.

Ekspertų nuomone, svarbiausia aplinkosauginė problema, sukelta ūkinės veiklos, yra azoto ir fosforo junginių patekimas į aplinką (3 pav.).

3 pav. Ūkinės veiklos lemiama aktualiausia aplinkosauginė problema

4. Rajone yra apie 700 įvairių objektų liekanų, neturinčių šeimininkų. Jos doko kraštovaizdį, kelia pavojų aplinkai, žmonių sveikatai ir gyvybei. Regione nėra sta-

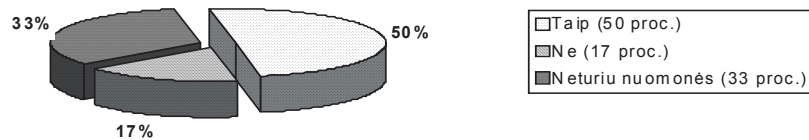
tybos ir griovimo atliekų utilizavimo įmonės, kuri galėtų perdirbti tokios rūšies atliekas. Pagrindinė problema – dauguma tokių objektų yra privačioje teritorijoje, todėl

savivaldybė negali kištis, o žemės savininkas nenori tuo rūpintis arba neturi lėšų.

5. Pasvalio rajono savivaldybė neturi monitoringo programos, kurią reglamentuoja Aplinkos monitoringo įstatymas. Vykdomas tik pagrindinio sąvartyno monitoringas, UAB „Pasvalio vandenys“ atlieka vandenviečių, kai kurios bendrovės – savo aplinkos monitoringus.

Susipažinus su pagrindiniais aplinkosaugos sunkumais rajone, svarbu atsakyti į klausimus, ar minėtos pro-

blemos turi įtakos gyventojų sveikatai ir kaip tai vertina ekspertai? Iš 4 pav. matyti, jog pusė respondentų neabejoja, kad minėtos problemos turi įtakos žmonių sveikatai. Tačiau ekspertai nenurodė konkrečių susirgimų ar tam tikrų veiksnių, sukeliančių negalavimus. Kita dalis ekspertų, manančių, jog tai neturi poveikio sveikatai, arba ekspertai, neturintys nuomonės, aiškina, jog nėra viešos informacijos ar statistinių duomenų šiuo klausimu. Todėl negalima daryti konkrečių išvadų.

4 pav. Ekspertų nuomonių dėl aplinkosaugos problemų įtakos gyventojų sveikatai sklaida

Svarbios aplinkosauginės funkcijos tenka Pasvalio rajono savivaldybės tarybai, kuri svarsto įvairius šios srities klausimus bei turi lemiamą žodį, priimant sprendimus. 2010 m. savivaldybės tarybos sprendimai susiję su žemės ūkiu, vandentvarka, komunalinėmis atliekomis. Svarbu akcentuoti Lėvens upės būklės gerinimą, bandant išspręsti vieną aktualiausių, t. y. eutrofikacijos procesą. 2010 m. Pasvalio rajono savivaldybėje buvo įgyvendinti 3 ir pradėti 3 aplinkosauginiai projektai (5 lentelė).

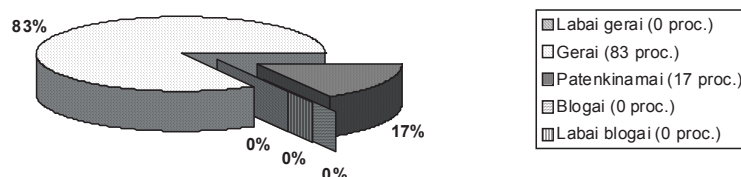
5 lentelė. 2010 metų aplinkosauginiai projektai Pasvalio rajone

Įgyvendinti projektai	Pradėti įgyvendinti projektai
Pasvalio miesto nuotekų valymo įrenginių rekonstrukcija	Pasvalio miesto vandentiekio ir nuotekų tinklų plėtra
Pasvalio miesto nuotekų tinklų plėtra	Lėvens upės būklės gerinimas Pasvalio mieste
Pagrindinės nuotekų siurblinės rekonstrukcija	Vandentiekio statyba Meškalaucio gyvenvietėje

Žinant, jog savivaldybės taryba, išrinkta balsavimo teisę turinčių rajono piliečių ir turi jų įgaliojimus,

svarbu panagrinėti Pasvalio rajono politinę erdvę, o tiksliau, susipažinti su partijų, kurios dalyvauja 2011 m. rinkimuose į Pasvalio rajono savivaldybės tarybą, nuostatais. Šiam tikslui buvo peržiūrėtos septynių partijų rinkiminės programos ir išrinktos nuostatos susijusios su aplinkosauga. Daugiausia dėmesio 2011 m. Pasvalio savivaldybės rinkimų keturių partijų programose buvo skiriama atliekų, žemės ūkio, rekreacijos sritims. Akcentuoti šie dalykai: atliekų surinkimas, rūšiavimas, antrinių žaliavų surinkimas ir perdirkimas, ekologinės žemdirbystės plėtojimas, stambių žemės ūkio kompleksų kontrolė, rekreacinių zonų kūrimas, aplinkos tvarkymas ir kt. Trijų partijų programose paminėtos vandens ir nuotekų, energetikos ir transporto sritys, prioritetus teikiant nuotekų tinklų plėtrai, švaraus ir kokybiško geriamo vandens tiekimui, atsinaujinančių energijos išteklių skatinimui, transporto optimizavimui ir modernizavimui, biokuro naudojimo skatinimui ir kt. Mažiausiai dėmesio sulaukė miškų, aplinkosauginio švietimo ir namų renovacijos sritys.

Aplinkos apsaugos organizavimą ir valdymą Pasvalio rajone ekspertai beveik vienbalsiai, vertina gerai (5 pav.).

5 pav. Aplinkos apsaugos organizavimo ir valdymo vertinimas Pasvalio rajone

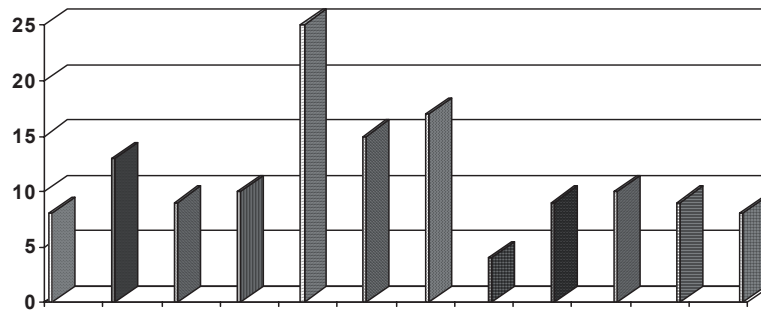
Visuomenės informavimas aplinkos apsaugos klausimais Pasvalio rajone

Demokratinėje valstybėje laikomasi nuostatos, jog „tik informuota visuomenė ir kiekvienas žmogus gali adekvačiai suvokti ir įvertinti ūkinės ar antropogeninės veiklos keliamas grėsmes aplinkai ir pasirinkti tinkamą elgesio variantą konkrečiu atveju“ (Monkevičius, Miškinis, Meškys, 2011).

Pasvalio krašto laikraštis „Darbas“ – tai vienintelis dienraštis, leidžiamas šiame rajone. Todėl jis tampa pagrindiniu Pasvalio krašto gyventojų informacijos šaltiniu ir aplinkos apsaugos temomis. Buvo peržiūrėti 2010 m.

visi „Darbo“ numeriai, išrenkant informaciją, susijusią su aplinkosauginiais įvykiais. Pasak „Darbo“ redaktoriaus, daugelis straipsnių ar pranešimų yra šviečiamojo pobūdžio rašiniai ar nustatytų pažeidimų faktų informacija. Tuo tikslu Pasvalio rajono agentūra, Pasvalio rajono savivaldybė bendradarbiauja su Pasvalio krašto laikraščio redakcija ir perduoda gyventojams aktualią informaciją. Nemažai atvejų, kai į laikraščio redakciją kreipiasi gyventojai, pastebėję tam tikrų pažeidimų ar patys nukentėję.

Skirtingais metų laikais vyrauja nevienodos aplinkos apsaugos problemos, o kartu ir publikuotų straipsnių skaičius rajono laikraštyje (6 pav.).

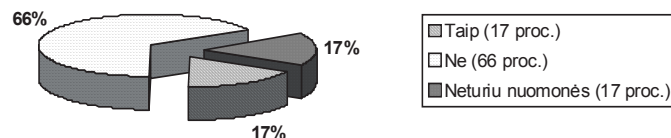
6 pav. Straipsnių skaičius per skirtingus mėnesius

6 pav. duomenimis, daugiausia straipsnių aplinkosaugos tema priskaičiuojama gegužę, birželį ir liepą. Dominuoja informacija žvejybos, miškų, pievų deginimo, gyvūnijos, medžioklės, madyklų teritorijų, upių vandens kokybės, gaisrų karščių metu, viešų teritorijų tvarkymų ir kt. temomis. Galima teigti, kad tokio pobūdžio informacija yra sezoninė. Jos pagrindas – antropogeninė veikla. Viena pagrindinių temų, eskaluotų laikraštyje 2010 m., susijusi su UAB „Kurana“ veikla. Straipsniuose rašyta apie smarvę, sukeltą propano dujų nuotėkio, apie skystų atliekų išleidimą į aplinką išalus žemei, apie dvokiančių atliekų išpylimą į bendrą miesto nuotekų vamzdyną. Nemažai rašyta apie Mikoliškio paukštyno esamų mėšlidžių plėtimo, sruutų rezervuarų statybos sanitarinės apsaugos zonų ribas ir vietas gyventojų pasipriešinimą šiam projektui. Dažni straipsniai atliekų tvarkymo tema. Juose kalbama apie savavališkas šiukšlių kaupimo vietas, atliekų rūšiavimo problemą ir kt. Akcentuojant teigiamą informaciją laikraštyje, galima paminėti pranešimą apie Pasvalio biologinių nuotekų valymo įrenginių rekonstrukciją, pasirašyto projekto „Lėvens upės būklės gerinimas Pasvalio mieste“

rangos darbų sutartį, ypač didelio susidomėjimo įvairiose seniūnijose sulaukė akcija „Darom“ ir kt.

Visuomenės informavimo sričiai priskiriami seminarai švarios aplinkos bei gyventojų sveikatos klausimais. Seminaruose nagrinėti šachtinių šulinių ir artezinio vandens, buitinių atliekų šalinimo ir nuotekų tvarkymo, sveikatai kenksmingų maisto priedų, nitratų poveikio sveikatai ir kt. klausimai. Visi švietėjiški renginiai vykdyti skirtingų institucijų. Vienų moderatoriai / kuratoriai – tai valstybinių institucijų atstovai, kitų – mokyklų administracija, trečių – ES lėšų valdytojai. Svarbu patikslinti, jog nei Pasvalio rajono agentūra, nei savivaldybė 2010 m. neorganizavo jokių aplinkosauginių renginių.

Ekspertų nuomone, visuomenės informavimas aplinkosaugos tema nepakankamas, reikėtų geresnės sklaidos įvairiomis informacijos formomis mokyklose, bendruomenėse ir kt. Tačiau manoma, jog informavimas turi ribotas galimybes: rajone leidžiamas tik vienas laikraštis, internetu naudojasi tik dalis gyventojų, įvairūs lankstinukai nemažai kainuoja (7 pav.).

7 pav. Atsakymų į klausimą – Ar pakankamas visuomenės informavimas aplinkos apsaugos tema? – pasiskirstymas

Išvados

1. Pasvalio rajono aplinkos apsaugos agentūra vykdo kontrolę, rengia dokumentus, teikia išvadas, nagrinėja planus ir kt. 2010 m. prioritetai rodo, jog atliekų tvarkymas bei vandentvarka – labiausiai tobulintinos sritys.
2. Nevalytos nuotekos didina aplinkos taršą, kelia grėsmę biologinei pusiausvyrai ir žmonių sveikatai.
3. Monitoringo programos nebuvinimas neleidžia sistemingai stebėti aplinkos, vertinti, analizuoti bei prognozuoti aplinkos apsaugos būklę.
4. Į Pasvalio savivaldybės tarybą pretendavusios partijos mini panašias aplinkosaugos problemas, kurias deklaruoja ir Pasvalio rajono agentūra bei Pasvalio rajono savivaldybė.
5. Žmonės neabejingi aplinkai, kurioje gyvena, ir nereitai patys kreipiasi pagalbos pirma į žurnalistus nei į įstaigas, atsakingas už aplinkos apsaugą toje teritorijoje.

joje. Daugiausia publikacijų aplinkosaugos temomis skelbiama gegužės, birželio, liepos mėnesiais.

6. Ekspertų anketinės apklausos duomenimis, aplinkos apsaugos padėtis Pasvalio rajone nėra bloga, o jos įgyvendinimas vykdomas pakankamai gerai.

Literatūra

1. Juknys R., 2005, *Aplinkotyra*. Kaunas: Vytauto Didžiojo universitetas.
2. Monkevičius E., Miškinis A., Meškys L., 2011, *Aplinkosaugos teisė*. Vilnius: Justitia.
3. Pasvalio rajono agentūra, 2011, *Panevėžio regiono aplinkos apsaugos departamento Pasvalio rajono agentūros 2010 metų veiklos ataskaita*. Pasvalys.
4. Panevėžio regiono aplinkos apsaugos departamento Pasvalio rajono agentūros nuostatai. <<http://prd.am.lt/VI/files/0.754452001296819204.pdf>>.
5. Pasvalio rajono plėtros iki 2014 metų strateginis planas.

- nas (atnaujintas). <<http://195.182.79.146:8011/va/hdoc.aspx?id=30050>>.
6. Pasvalio rajono savivaldybė, 2008, *Pasvalio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planas*. Pasvalys.
7. Pasvalio rajono savivaldybė, 2010, *Pasvalio rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialusis planas*. Pasvalys.

ORGANISING AND MANAGING ENVIRONMENT PROTECTION IN PASVALYS REGION MUNICIPALITY

Modesta Šakarnytė, Vida Motiekaitytė

Summary

Nowadays the world has many problems with environment protection, which necessitates analysis of environment protection problems and ways to deal with them as well as of related institutions in a small administrative unit, namely Pasvalys Region in this case. The main institutions organising and managing environment protection in Pasvalys are Pasvalys Region Agency and Pasvalys Region Municipality. These institutions deal with problems with environment protection in the region. The major such problems are related to water supply and sewage treatment system development, waste management, active farming in karst areas, and lack of public relations.

Keywords: Pasvalys Region Municipality, environment protection problems, expert survey.

APLINKOS APSAUGOS ORGANIZAVIMAS IR VALDYMAS PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖJE

Modesta Šakarnytė, Vida Motiekaitytė

Santrauka

Šiuo metu visame pasaulyje susikaupė daug aplinkosaugos problemų, todėl svarbu jas analizuoti, ieškoti jų sprendimo būdų. Aktualu gilintis į šios srities institucijas mažesniame administraciniame vienetu, būtent, Pasvalio rajone. Pagrindinės institucijos, organizuojančios ir valdančios aplinkos apsaugą Pasvalyje, – tai Pasvalio rajono agentūra ir Pasvalio rajono savivaldybė. Jos sprendžia aplinkosaugos problemas rajone. Pagrindinės probleminės sritys: vandens tiekimo ir nuotekų valymo sistemų plėtra, atliekų tvarkymas, aktyvus ūkininkavimas karstinių reiškinių zonoje bei visuomenės informavimas.

Prasminiai žodžiai: Pasvalio rajono savivaldybė, aplinkos apsaugos problemos.

Iteikta 2013-04-15